

Ubekymret og frimodig

Det må have været en flov fornemmelse for Filipp, der efter tre år som Jesu discipel spurgte Jesus om at vise dem Faderen. Jesus havde jo netop sagt "kender I mig, vil I også kende min fader. Og fra nu af kender I ham og har set ham." Og på Filipp's spørgsmål svarede Jesus med ord, der kan tolkes som sørgmodige og endda bebrejdende: "Så lang tid har jeg været hos jer, og du kender mig ikke, Filipp?" (Joh 14,7-9).

Selvom Filipp's spørgsmål måske har vakt en efterfølgende flovhed, er det netop udtryk for det frimodige forhold Guds barn

kan have til Gud. Frimodig kan oversættes med utvungen, åben, direkte og ubekymret. Som Guds børn kan vi også komme frimodigt til Jesus. Ubekymret, utvungen og åbent kan vi komme frem for ham – ikke bare med flove spørgsmål, men for at lægge vores liv åbent for ham. For at få barmhjertighed og nåde for vores skrøbeligheder, som Hebræerbrevets forfatter skriver (Hebr 4,16).

Filipp's spørgsmål var måske lidt pinligt – men hans frimodighed vidner om Guds børns ubekymrede adgang til Gud. *n/m*

Ny missionær til Cambodja

Hakon Christensen skal fra 1. oktober være pendlermissionær ved siden af sine opgaver som frimenighedspræst

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

LM har ansat Hakon Christensen som pendlermissionær på 40 procent. Fra 1. oktober skal han fire gange årligt rejse til Cambodja og lave længere undervisningsforløb over 14 dage. Det betyder, at han stopper sin nuværende ansættelse som afdelingssekretær på Bornholm

"Når jeg en dag skal se tilbage på mit liv, så vil ansættelsen på Bornholm helt sikkert have været ét af højdepunkterne. Men jeg tror, der på sigt er behov for en afdelingssekretær og præst, der bor på øen. Samtidig kunne jeg godt tænke mig at bruge tid på mere sammenhængende bibelundervisning," forklarer Hakon Christensen, der uddyben-

de kalder det et uheldigt sammentræf, at også Peter Techow forlader sin stilling på Bornholm i år.

Undervisningsforløb

Missionærstillingen er i første omgang tidsbegrænset til to år. Forventningen er, at han skal lave undervisningsforløb for præster i Siem Reap-området, besøge menigheder i området og prædike ved enkelte gudstjenester i kirken i Siem Reap. Opgaverne skal dog drøftes helt på plads med pastor Thon Kong, der er leder af kirken.

55-årige Hakon Christensen fortsætter som præst i Hillerød Frimenighed, hvor han er ansat på 60 procent.

Derudover har han været ansat i en del forskellige stillinger i LM siden 1992, hvor han blev ansat i LMU.

FOTO: KAJA LAUTERBACH

LUMI genbrugsbutikker lukker gradvist op igen

I Videbæk har LUMI Genbrug holdt udendørs salg som den første åbningsdag i en måned

AF KAJA LAUTERBACH

LUMI Genbrugsbutikkerne er så småt ved at åbne igen efter at have holdt lukket siden midt i marts.

Butikkerne er i gang med at forberede en gradvis åbning i henhold til lovpålagte retningslinjer for at forhindre smittespredning. Det omfatter plexi-glas ved kasse, god rengøring, håndsprit, rengøring, gulvareal og Informationsmaterialer og afstandsmærker – især ved indgang og ved kasse.

Butikkerne åbner ikke alle på en gang, men efterhånd-

den som medarbejderne er trygge ved det. Nogle butikker vil have nedsat åbningstid i forhold til før corona-krisen.

Butikkerne i Gilleleje og Kolding er allerede åbnet – og flere andre følger efter inden for få uger.

Udendørs salg på parkeringspladsen

LUMI Genbrug i Videbæk tyvstartede imidlertid og havde sin første åbningsdag i over en måned lørdag den 18. april. Det var dog ikke en normal dag i butikken, for det foregik udenfor på parkeringspladsen.

"Vi havde efterhånden så mange haveting, havemøbler og hvidevarer stående," siger Ludvig Sønderby Larsen, der er tovholder for butikken.

"Så da der blev lovet fint vejr, tog vi en hurtig beslutning og slæbte udvalgte varer udenfor."

Markering af, at butikken stadig er der

Ludvig Sønderby Larsen fortæller, at på grund af den hurtige beslutning nåede de kun at reklamere på Facebook.

"Alligevel solgte vi for omkring 2.500 kroner, og det

betegner vi som et tilfredsstillende resultat," siger han.

Der var kunder hele tiden, men ingen kødannelser, og det meste af omsætningen kom fra mange små handler.

Tovholderen for butikken oplevede også to dage efter, at det var godt at få markedet, at butikken stadig er der.

"Mandagen formiddag var jeg og nogle andre nede i butikken for at flytte rundt på nogle varegrupper," siger han.

"Pludselig dukkede en kunde op, som havde hørt, der var åbent om lørdagen, og spurgte, om det var muligt at købe noget."

FOTO: GYDE SCHMIDT

BRIAN BJØRN NIELSEN ► Gud opretholder ikke bare sjælen, men også legemet, så han i opstandelsen kan forene sjælen med et opstandelseslegeme

Landsstyremødet (LS) den 17.-18. april.
Ved vicegeneralsekretær Carsten Skovgaard-Holm.

LS-mødet foregik på grund af corona-situationen online via Skype.

Corona-krisen og aktuel økonomi

LS drøftede konsekvenserne af coronasituationen. Det er stadig et åbent spørgsmål, hvornår missionærerne kan vende tilbage til deres missionslande. Samtidig er det uafklaret, hvornår de 28 ansatte i Danmark, som er hjemsendt med statslig kompensation, kan komme tilbage til opgaverne.

Der er ikke endnu et samlet overblik over de økonomiske konsekvenser af corona-krisen. Men et sted mellem én og to millioner kroner kommer det sandsynligvis til at koste ekstra. Det bliver en stor udfordring, men heldigvis er LM's økonomiske situation god i udgangspunktet.

Ikke mindst på baggrund af den pressede corona-situation kunne LS glæde sig over, at de aktuelle indtægter er foran budgettet. Det skyldes trofaste givere på samme niveau som sidste år foruden én ekstra stor gave.

Lærerådsmøde

Der er i LS et ønske om at få planlagt et ekstraordinært Lærerådsmøde i september som et endagsmøde. Mødet skal delvis samle op på de emner fra forårets lærerådsmøde, som blev aflyst. Emnet "Forandre for at bevare" – om LM's struktur presser sig på. Desuden er spørgsmålet om online-nadver blevet aktualiseret under corona-krisen. LS havde en foreløbig drøftelse af denne sag, men der er brug for en grundigere behandling i Lærerådet.

Missionæransættelser

På LS' bord lå forslag til nogle missionæransættelser. Offentliggørelse vil ske efterhånden, som tingene falder på plads. Vi har i LM for tiden flere kontakter til mulige kommende missionærer.

Der er imidlertid fortsat brug for nye ansøgere. Ikke mindst i Cambodja er behovet akut i forhold til de næste et til to år.

Afsluttende samtale

LS havde en afsluttende samtale med Katherine og Samuel Kofoed-Nielsen, som var missionærer i Peru frem til efteråret sidste år. LS takkede for opdateringen på Peru og for deres indsats som missionærer.

Nyt grafisk design

Fra kommunikationsteamet (KT) lå der et forslag til LS om at forny LM's grafiske profil og profilen på *Tro & Mission*. Forslaget indebærer, at *Tro & Mission* bliver omlagt til magasin-format. LS har forståelse for, at der er brug for en fornyelse på disse områder.

KT arbejder videre frem mod mere konkrete forslag.

Hvad sker der efter døden?

AF OLE SOLGAARD

Fire ud af ti danskere tror på, at der er et liv efter døden, viser Den Danske Værdiundersøgelse. Men der er et bredt spekter af tanker i befolkningen om, hvad der sker efter døden. Noget kan betegnes som overtro eller almenreligiøsitet, andet er bibelbaseret, og en del er spekulationer.

Bibelen fortæller ikke mange detaljer om, hvordan der er på den anden side af døden. Men det, den siger, er nok til at give trøst og håb. Måske siger Bibelen faktisk også mere – eller noget andet – om det evige liv, end man umiddelbart regner med.

Det forsøger magasinet Budskabet at samle op på. I det nummer, der lige er

udkommet, er der fokus på temaet "Hvad sker der efter døden?"

Temaartiklerne peger på, at det kristne håb har fokus på livet efter Jesu genkomst og de troendes opstandelse. To sognepræster: Per Ole Rasmussen og Michael Lerche Nygaard skriver om henholdsvis livet sammen med Jesus og livets dobbelte udgang, og Tanzania-missionær Brian Bjørn Nielsen skriver om "mellemtilstanden", altså tiden mellem døden og genopstandelsen:

"På forunderlig og for os ubegribelig måde opretholder Gud ikke bare sjælen, men også legemet, så han i opstandelsen kan forene sjælen med et opstandelseslegeme, som både er identisk med og alligevel forskellig fra det legeme, der blev lagt i graven."

ESSENS ►

Kald til omsorg og overvejelse

AF SØREN S. SØRENSEN
GENERALSEKRETÆR
SSS@DLM.DK

LM's ledelse har i den sidste måned afholdt tre landstyre-møder på Skype. Jeg er taknemmelig over at have en ledelse, som hurtigt kan rykke sammen, når det virkelig gælder. Vi står i en situation, som ingen har været i før. Og det har haft mange forandringer til følge for medarbejdere såvel som frivillige. Jeg vil gerne rette jer alle en tak for overbærenhed og forståelse i en tid, hvor sammenhængskraften i LM vir-

kkelig er trådt synligt frem.

Sammenhængskraften blev hurtigt tydelig i min mailboks, hvor mange frivillige såvel som ansatte skrev ind med gode ideer til afholdelse af onlinegudstjenester med mere. Også de internationale udsendte har været forandingsparate og situationsbestemte i deres ledelse. Tak for al den forbøn, som i alle har omsluttet LM med. Fortsæt med at bede. Vi har brug for Guds hjælp i alt dette.

Ingen af os havde set dette scenarie komme. Og mange er blevet efterladt med stor ensomhed og tvivl til følge. Tak, fordi I tager jer af hinanden – både børn, unge og ældre. Nu hvor vi skal til at begynde stille og roligt med at åbne samfundet lidt, mens vi stadig følger sund-

hedsmyndighedernes anvisninger, vil jeg fortsat minde om, at vi har forskellige grænser. Nogle er parate til at give en hånd med i genbrugsbutikkerne igen, mens andre slet ikke er klar. Vi må give plads og minde hinanden om, at LM netop drives af frivilligt arbejde. Ingen må føle sig presset til noget.

Coronaepidemien har gjort noget ved os alle, og måske bliver tingene ikke de samme som før. Vi ved det ikke. Men faktisk er det enhver bestyrelses udfordring at være eftertænksom netop nu. Trods den megen uro og bekymring, som nedlukningen har bragt med sig, er det også et gunstigt tidspunkt til, at vi som Guds kirke spørger os selv: Skal alt det, vi har haft gang i, absolut startes op igen? For nogle er

det et provokerende spørgsmål, men ikke desto mindre, må vi også overveje, hvad der fremmer Guds mission bedst – netop nu.

I ApG 4,11 hører vi, hvad de religiøse var skyld i: "Jesus er den sten, som blev vraget af jer bygmestre, men som er blevet hovedhjørnen. Og der er ikke frelse i nogen anden, ja, der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved." Vi må aldrig miste fokus på, hvad der er vores vigtigste formål som kirke: at lade Jesus være den bærende part i alt, hvad vi foretager os. Nu, hvor stort set alt er sat på stand by, er det rettidigt omhu at spørge os selv, om vores mange gøremål tjener evangeliets fremme? Hvis ikke, skal det måske ikke genstartes.

tro & mission

Udgiver

Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E dlm@dml.dk
W www.dlm.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15
(onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 2.700.
ISSN 1601-975X
Tro & Mission (online)
ISSN 2446-4147

Kode til netudgave
r20202 for 2. kvartal 2020
t20201 for 1. kvartal 2020

Bibeltitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Redaktion

T 48 20 76 80
E tm@dml.dk
Nicklas Lautrup-Meiner, ansv. red.
E nlm@dml.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Ideer og artikelforslag modtages gerne.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.

Abonnement

Danmark: 425 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 200 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 525 kr. pr. år.
Netabonnement: 200 kr. pr. år (unge under 30 år: 110 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

Annoncer

Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 12. maj 2020.
Grundpris: Kr. 10,10 pr. spalte/line/limeter
Smaaannoncer kun for private: 130 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM

Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dlm.dk/stoet.

JOHNNY LINDGREEN ►► Stor tak til giverne, fordi LM i år har dobbelt så meget stående på kontoen, som vi skønner er nødvendigt først på året

Godt gaveår for LM giver ro i usikker tid

Stadig uklart hvor mange ekstra-udgifter LM får på grund af corona-situationen

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

2019 blev et meget godt gaveår for LM's pengekasser på bade landsplan og lokalt plan. For LM's landskasse betyder det gode 2019-regnskab sammenholdt med store arvedonationer i 2018, at LM er solidt polstret.

"Når man står midt i en corona-tid, giver det ro. Vi siger normalt, at vi skal have seks-syv millioner stående på kontoen i begyndelsen af

året, fordi vi ved, at indtægterne primært kommer sidst på året. I år har vi dobbelt så meget," siger resursechef Johnny Lindgreen og sender en stor tak til alle giverne.

Godt polstret til større udgifter

LM har fået høje indtægter fra genbrugsarbejdet og nogle store arvegaver i 2019. Dertil kommer høje gavelindtægter til både LM's landskasse og LM's lokale kasser. Samlet set er der givet gaver til LM for knap 31,1 millioner,

når man lægger landsgaver og lokale gaver sammen.

Det glæder resursechefen, at LM er godt polstret, for det kan blive dyrt for LM, at man har anbefalet missionærer at rejse til Danmark, og at flere har fulgt anbefalingen. LM's ansatte aflønnes efter et princip, der skal sikre samme levestandard uanset arbejdslandet. Det giver ekstra udgifter, når missionærer kommer hjem, og de udgifter kan vokse:

"Efter tre måneder er mis-

sionærerne ikke længere fritaget for at betale skat i Danmark. Vi forventer, at flere af dem ikke kan komme retur inden for den frist."

2019 bød også på ekstra udgifter til blandt andet sekretariatet, der fik nye vinduer og et nyt køkken.

"Administrationsomkostningerne er ikke steget, men det var nogle nødvendige vedligeholdelsesprojekter, som de store arveindtægter i 2018 gjorde det muligt at få afholdt," forklarer resursechefen.

LUMI Genbrug slog rekord igen i 2019

Genbrugsbutikker kan gå svær tid i møde, hvis der ikke findes nye frivillige, vurderer LM's resursechef

2019 blev et rekordår for indtægten til LM's lands- og afdelingskasser fra genbrugsforretningerne. Med en samlet omsætning på over 9,5 millioner er omsætningen vokset med næsten ti procent. Heraf er knap 4,5 millioner blevet sendt videre til landskassen og 1,3 millioner til henholdsvis Bornholms og Vestjyllands afdelingskasser. I forhold til 2018 er det en stigning på hele 25 procent.

"Genbrugsarbejdet er helt uvurderligt. LM kan ikke have det aktivitetsniveau, vi har, uden indtægterne fra genbrugsarbejdet. Gavetalen har ligget stabilt i mange år, men udgifterne stiger, fordi aktiviteterne bliver dyrere. Genbrugsindtægterne betyder, at vi ikke har været nødt til at skære ned," siger LM's resursechef Johnny Lindgreen.

Vækst trods markedet
Genbrugsområdet har i mange år været et område

"Genbrugsarbejdet er helt uvurderligt. LM kan ikke have det aktivitetsniveau, vi har, uden indtægterne fra genbrugsarbejdet," siger resursechef Johnny Lindgreen.

i vækst i Danmark. Efter at have sendt omkring tre millioner videre til LM's landskasse i årene 2012-2015, bød 2016-2018 på tre år, hvor genbrugsbutikkerne sendte en halv million yderligere videre. I 2019 steg dette tal med yderligere 800.000.

"Det er interessant set i den sammenhæng, at vi hører fra andre genbrugsaktører, at de har svært ved at opretholde indtægten," mener Resursechefen.

De seneste år har de eksisterende aktører åbnet flere forretninger. Samtidig er der dukket nye aktører op i form af loppesupermarkeder, hvor private kan sælge deres varer til andre private og betale kommission til butikken. Aktører som *Den Blå*

Avís har også flere annoncer, og der er dukket mere specialiserede udgaver op som eksempelvis *Re-shopper*, der primært fungerer som *Den Blå Avís* for børnetøj, legetøj og lignende.

"På nogle områder er LM jo nogle gange nogle år efter udviklingen, men jeg kan ikke forstå, hvis det skulle være årsagen i dette tilfælde," undrer Johnny Lindgreen sig.

Udfordringer i fremtiden

Det er vanskeligt at sammenligne indbyrdes, hvor meget butikkerne sender

videre til LM's pengekasser, forklarer resursechefen. Butikkerne har nemlig vidt forskellige omkostninger til husleje. To butikker lejer bygninger, der er ejet af LM, og lejeindtægterne går således også til LM. Kolding-butikken har en meget høj husleje, der betyder, at de endnu ikke har haft et overskud at sende videre til LM's kasser. Butikken på Bornholm har derimod en meget lav husleje. Sidstnævnte har samtidig en meget høj omsætning.

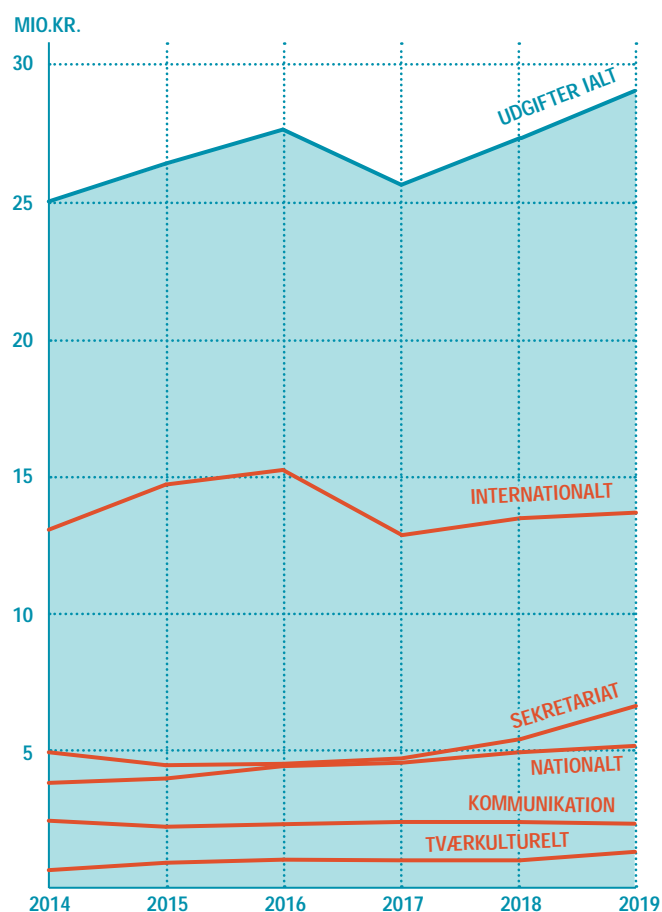
Resursechefen er dog bekymret for, hvad fremtiden vil bringe for genbrugsbutikkerne, der har vidt forskellige betingelser, når det gælder rekruttering af frivillige:

"Gennemsnitsalderen for de frivillige i genbrugsarbejdet er omkring 75 år. Hvis ikke der kommer nye folk til, vil butikkerne stå med en stor udfordring inden for få år. I de områder, hvor der bør være mange LM'ere, kan det være lettere at finde nye folk end i de områder, hvor der er få LM'ere," siger han. *n/m*

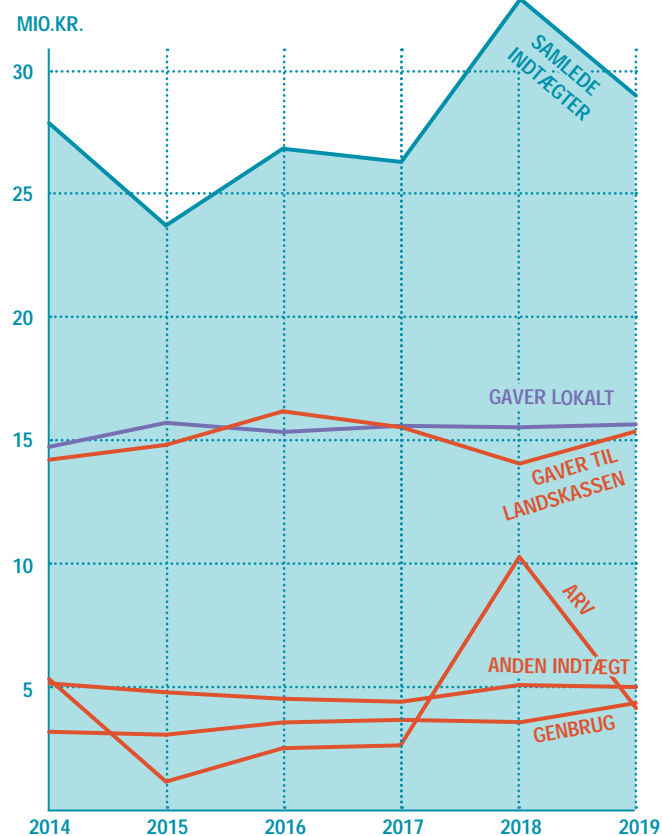
RESULTAT 2019 (TAL I TUSINDE KR)

INDTÆGTER	29041
OMKOSTNINGER	-29111
SUM	-80
OVERFØRT TIL/FRA PROJEKTPULJER	401
RESULTAT	321

UDVIKLING I UDGIFTER 2014-2019

UDVIKLING I INDTÆGTER 2014-2019

DANIEL SUNDGAARD ►► Vi lavede en video før påske. Folk var positive, og det motiverede os. Så vi lavede en mere i ugen efter. Vi havde ikke planlagt det

DUPLO-film fortæller påskens historier for de mindste

Københavnsk par har lavet videoer, der fortæller påskens beretninger, med deres treårige søns figurer og klodser

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Lillian Sundgaard med Jesus og Simon Peter (Simon Peter har fuldskæg og hat).

Vagter ved graven med slips og rumhjelme, Simon Peter med fuldskæg og Johannes med sikkerhedshjelm. Påskens beretninger er i år blevet fortalt med DUPLO-figurer i små videoer på YouTube. Bag ideen og udførelsen står Lillian og Daniel Sundgaard, der begge er lærere på to forskellige kristne friskoler i København og kommer med deres to børn i LM-frimenigheden Nordvestkirken.

"Nogle gange har vi brugt DUPLO-figurer til at fortælle bibelhistorier for vores treårige dreng, Kaleb. Vi fik ideen til at optage det her i corona-tiden, så andre også kunne få glæde af det," fortæller parret.

Slet ikke tænkt over, at det snart var påske DUPLO er lavet af LEGO, men adskiller sig fra almindelige LEGO-klodser ved at være dobbelt så store og uden skarpe kanter. Dermed passer DUPLO godt til mindre børn. Stort set alle figu-

rerne smiler, og mange har beklædning på, der leder tanken hen på forskellige professioner.

"Det var svært at finde tolv disciple. Vi har prøvet at finde reelle bibelske figurer, men det har ikke kunnet lade sig gøre," forklarer Daniel, der siger, at de var nødt til at købe flere figurer for at have nok figurer til at lave nogle af beretningerne.

De ældste af videoerne, der kan findes på YouTube ved at søge på "Bibelhistorier med Duplo", handler ikke om påske, men om forskellige beretninger fra Mosebøgerne.

"Vi prøvede at lave en video før påske. Folk var positive, og det motiverede os. Så vi lavede en mere i ugen

FOTO: DANIEL SUNDGAARD

efter. Vi havde ikke planlagt det eller tænkt over, at det snart var påske," siger Daniel.

Gør sig umage med detaljerne

De korte videoer er optaget i en meget enkel stil. Det til-

føjer videoerne noget charme, at DUPLO-figurerne hele tiden smiler og har hatte og hjelme på, tænker parret. Til palmesøndag havde Lillian desuden overtrukket en DUPLO-hest med modeller-voks, så den lignede et æsel. Parret skiftes til at fortæl-

le bibelhistorierne. Bygningerne, som indgår i historien, har de bygget i løbet af dagen sammen med sønnen Kaleb, mens selve videoerne først bliver optaget om aftenen, når Kaleb og hans lille søster Naomi er faldet til ro. Videoerne har både været

et hyggeligt fællesprojekt for parret, men det har også givet et større indblik i de bibelske tekster, forklarer Daniel.

"Vi har været nødt til at gå ned i de bibelske tekster for at se, hvad der står, og snakke om, hvilke detaljer vi gerne ville have med. Vi vil gerne være bibeltro og samtidig ikke udpensle de skræmmende detaljer for meget."

"Vi prøver på at gøre os umage for at tale et sprog, som ikke indeholder for mange svære ord. Vi bruger ord, som vi forestiller os børn på Kalebs alder og op- efter i nogen grad er i stand til at fange," siger parret, der som skolelærere til hverdag er vant til at formidle til ældre børn.

Parret forestiller sig at lave flere videoer, så længe de synes, de har tid og overskud.

"Vi har fulgt tekstrækken, og det er en god måde at komme i dybden med teksterne på. Nu hvor vi kan nøjes med én om ugen, kunne det være sjovt at bygge videre på det," siger de.

Norea og LM's online gudstjenester fortsætter

Videoproduktion har givet Norea erfaringer, som de håber at kunne bruge i fremtiden

"Vi fortsætter så længe, man ikke kan komme i kirke eller missionshus."

Sådan lyder det fra Ole Sørensen, der er daglig leder for Norea Mediemission, der har sendt online gudstjenester siden 22. marts via deres Youtube-kanal og deres Facebook-side.

Gudstjenesterne er blevet set af mange – både live og efterfølgende.

"Vi regner med, at der i gennemsnit sidder omkring to personer bag hver skærm. Vi ved, at en tredjedel ser med på et smart-tv, hvor hele familien kan have

glæde af det. Det giver mellem 1.000 og 2.000 seere, når vi sender live," siger Ole Sørensen.

Han er meget tilfreds med det tal set i lyset af, at der er flere og flere kirker, der sender gudstjenester, i takt med at corona-lukningen af landets kirker og missionshuse fortsætter.

Lærer nye ting

Gudstjenesterne, der optages i Noreas studie i Haderslev, er blevet taget godt imod af mange forskellige folk, tilføjer Ole Sørensen:

"Folk ringer og fortæller, at det er supergodt. Mange

har ros, og mange har også forslag til, hvordan det kan gøres bedre, men slår fast, at de synes, det er godt, det vi gør. Vi får også respons fra folk, vi ikke kender, og på anden hånd hører vi om folk uden for LM, der har set med."

Gudstjenesterne er også noget, som styrker Noreas erfaringer og evner.

"Skulle vi lave det på radio, ville det være meget nemt for os, men her skal vi tænke over lys, farver, kameraer og udstyr. Vi lærer undervejs," siger han og forklarer, at lyden har været en udfordring for musikerne.

"Det er noget andet at synge i et lyddødt studie end i en sal med højttaler og monitor, men nu tror vi, at vi har fundet den rette løsning."

Tager det uge for uge

Der går mange timers arbejde forud for den times tid, som hver gudstjeneste tager. Ole Sørensen håber, at de mange kræfter kan komme Norea og andre til gode også efter corona-lukningen:

"Vi har et setup, som der er perspektiver i også i en fremtid, hvor Danmark er åbent igen. I første omgang

Sendeplan

Norea Mediemission har planlagt online gudstjenester hele maj og den første søndag i juni, hvis det stadig ikke bliver muligt at gå til gudstjeneste eller møde.

Der er indgået aftaler med følgende prædikanter:

- 3. maj: Svend Åge Jacobsen
- 10. maj: Mads Kofoed-Hessellund
- 17. maj: Steffen Juul Pedersen
- 24. maj: Dan Hessullund
- 31. maj: Martin Haahr Olsen
- 7. juni: Peter Rask

tager vi det dog uge for uge. Vi er også klar til at hjælpe med det, vi kan, hvis det for

eksempel skulle ske, at bibelcamping bliver aflyst."

n/m

TEMA | LM'S INTERNATIONALE
FOLK OG CORONA

ANDREA OG BRIAN CHRISTENSEN ►► Vi var virkelig i vildrede, men når vores arbejdsgiver anbefaler noget, så synes vi, at vi skylder at høre efter

Vi var virkelig i tvivl, om vi skulle rejse

Missionærpar kan fortsætte opgaver fra Danmark, men tankerne om fremtiden er svære

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Tirsdag den 24. marts anbefalede Landsstyrelsen alle LM's missionærer at rejse fra deres arbejdsland. Med anbefalingen fulgte også en opbakning til at blive, hvis man ønskede det. Beslutningen var svær for Andrea og Brian Christensen, der til hverdag bor i Phnom Penh i Cambodja. Parret og deres to børn har været i Danmark i 16 dage, da *Tro & Mission* taler med dem.

"Vi var virkelig i vildrede. Men det spillede ind, at vi var holdt op med at mødes med vores samarbejdspartnere og lige så godt kan lave vores arbejde over internettet fra Danmark. Vi synes også, at når vores arbejdsgiver anbefaler noget, så skylder vi at høre efter," siger Brian.

En usikker periode

"Det var en periode, hvor alt var usikkert. Det er det sådan set stadig, og jeg har stor forståelse og respekt for dem, der har valgt at blive," fortsætter han.

Andrea og Brian Christensen fortsætter deres opgaver over internettet. Han med at undervise på et teknisk gymnasium, hun i det kristne studenterarbejde SONOKO, hvis medarbejdere, de her er samlet med for et lille år siden.

"Vi var begyndt at købe ind til et madlager, for dengang volontørerne rejste, tænkte jeg, at jeg var glad for at blive i Cambodja," tilføjer Andrea og fortsætter:

"Den lille utryghed, jeg oplevede, glk på, at det normalt er sådan, at vi kan blive evakueret til hospitaler i Bangkok eller Singapore, hvis vi bliver alvorligt syge. Men når alt er lukket ned, er den mulighed der måske ikke. Før vi fik anbefalingen, tænkte jeg, at så måtte vores helbred være i Guds

hånd, men da så Landsstyrelsen anbefalede os at rejse, ville vi gerne," tilføjer Andrea.

Fortsætter i Danmark

Det var dog i første omgang usikkert, om det overhovedet kunne lade sig gøre at komme ud af landet.

"Det var en stresset periode, fra vi havde taget beslutningen, til vi stod med en billet. Vi og børnene havde mange følelser, og der var mange overvejelser omkring praktiske ting," siger Brian.

nasium, hvor han er lærer, over internettet, men mulighederne for at fortælle om kristendom i engelskundervisningen er anderledes på afstand, forklarer han:

"Jeg havde set frem til at bruge påsken som en mulighed, men det er ikke muligt for mig. Online undervisning er mere ind til benet: Lær denne grammatik, eller læs denne tekst, og så er der ikke plads til at tage ting op, der ikke er en del af pensum."

Usikker fremtid

Familien ved ikke, hvor længe de skal blive i Danmark. Det afhænger ikke kun af, hvornår Danmark og Cambodja åbner igen, men også af de lande, hvor man mellemlander på rejsen til Cambodja.

"På kort sigt har vi fred i at være i Danmark. Der er nogle bureaukratiske ting, som begynder at spille ind, hvis vi er her over tre måneder. Det har vi ikke lyst til hverken for egen del eller for LM. Det er en svær følelsesmæssig usikkerhed, ikke at kende tidshorisonten."

Syv af LM's volontører og 14 missionærer har valgt at rejse til Danmark eller Norge:

Fra Tanzania:

Missionærer:
Ruth og Phillip Bach-Svendsen
Ritha og Flemming Hansen
Signe og Brian Bjørn Nielsen med børn.
Margunn og Geir Tore Salmelid til Norge
Volontører:
Karoline Marie Holden Jensen
Lise Madsen

Fra Cambodja:

Missionærer:
Andrea og Brian Christensen med børn
Monica og Simon Kronborg med børn
Volontører:
Mathias Plauborg Hansen
Laura Mortensen
Heidi Linde Pedersen
Malene og Frederik Wind

Fra Peru:

Missionærer:
Julie og Emil Solgaard med barn

To familier har valgt at blive i Cambodja. Fire familier og fire volontører har valgt at blive i Tanzania.

Svær beslutning med modsatrettede følelser

Ruth og Philip Bach-Svendsen rejste fra Arusha med sorg – men også med forståelse fra lokale kolleger

AF KAJA LAUTERBACH

"Det var en rigtig svær beslutning med enormt mange modsatrettede følelser. Men vi nåede frem til, at for os og med den situation, vi er i som familie, var det rigtigt at tage til Danmark."

Ruth og Phillip Bach-Svendsen er missionærer i Arusha i Nordtanzania. Ruth fortæller, at private forhold gør, at det kan blive et behov for dem at være i Danmark, indtil rejsemuligheden er normal igen.

"Vi havde mange overvejelser, men da flytrafikken begyndte at lukke ned, nåede vi frem til, at vi ikke havde noget valg. Vi turde nemlig ikke risikere at stå i en situation, hvor vi ikke kunne komme til Danmark, hvis det blev nød-

vendigt. Derfor valgte vi at tage til Danmark."

Fortsætter, hvor vi slap

Phillip er forlagsleder i Soma Biblia, og han fortsætter sit arbejde fra Danmark uden de store ændringer, da det meste foregår ved skrivebordet. Den digitale kontakt til kollegerne kan dog være en udfordring.

Ruth arbejder i den lutherske kirkes arbejde blandt kvinder, og meget af det er

Ruth og Phillip Bach-Svendsen nåede frem til, at de ikke havde andet valg end at tage til Danmark.

lukket, fordi den tanzaniske regering har forbudt alt, der foregår i grupper.

Netop her efter påske stod de for at skulle tage rundt på skoler og undervise i forbindelse med LMU's missionsprojekt, men det ligger stille nu, da alle skoler i Tanzania er lukket.

"Heldigvis går vores arbejde ikke 'i stykker' af en pause, og jeg glæder mig til at fortsætte, hvor vi slap, når skolerne åbner igen."

Ruth fortæller, at søndagsgudstjenesterne i den tanzaniske lutherske kirke stort set er det eneste kirkelige arbejde, der ikke er lukket:

"Præsidenten har opfordret til at samles til gudstjenester i kirker og moskeer for at bede for landet. For kirkerne er der også en økonomisk interesse, da al indtægt kommer fra gudstjenestens indsamlinger. Men for at imødekomme behovet for at holde afstand har man udvidet med en gudstjeneste mere hver søndag."

Frustrerede kolleger

Ruth fortæller, at hendes tanzaniske kolleger er dybt frustrerede. Alt er lukket, men kirkens ledelse forlanger, at de stadig skal komme på kontoret hver dag.

"De kunne lige så godt arbejde hjemmefra og slippe for den daglige tur frem og tilbage i en lillebitte bus, hvor afstand er ikke eksisterende," siger hun og fortæller, at manglende ekstra hygiejnegjorde, at hun selv holdt op med at komme på hovedkontoret for et stykke tid siden.

Mødte stor forståelse

"Det var en sorg at tage af sted, og det er altid svært at rejse fra hverdagen og at forlade hjem og de mennesker, man bor sammen med," siger Ruth.

"Heldigvis udviste folk i kirken og kollegerne stor forståelse, da vi sagde, at vi var nødt til at rejse hjem for at være sammen med familien. Og vi lovede at komme igen, når det kan lade sig gøre."

Hun prøver at få oplysning

ger om corona-situationen i Tanzania et par gange om ugen. Men det er meget svært at få præcise fakta.

"De officielle tal er meget lave – jeg tror også lavere end det reelle antal smittede. Nogle bagatelliserer sagen for at dæmpe frygt og usikkerhed. Jeg har virkelig ondt af folk, for de ved ikke, hvad de skal tro," siger hun.

"Men samtidig er der også gode oplysningskampagner fra Sundhedsministeriet om, hvordan man skal undgå smitte."

Rigtig mange tanzaniere forbinder corona med synd i deres eget liv eller i samfundslivet. Derfor er situationen og den usikkerhed, der følger med, blevet et kald til dem, oplever Ruth.

"Folk beder meget: 'Gud, se i nåde til os som land!'

TEMA

JENS ERIK AGERBO ►► Vi mærker i princippet ikke meget til det, andet end når vi skal et sted hen, hvor der er mange mennesker

Vores hjem er her i Tanzania

Antallet af coronasmittede vokser hurtigt i LM's ældste missionsland, hvor der fortsat er fire missionærpar og fire volontører

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Vi synes, det ville være unaturligt, hvis vi tog til Danmark, så længe, der er kunder i butikken."

Sådan siger teamleder i Tanzania Jens Erik Agerbo om sin egen beslutning om at blive i Tanzania, efter at Landsstyrelsen anbefalede alle missionærer at rejse fra Tanzania og de øvrige missionslande.

"Buschaufføren er også den sidste, der står af bussen, og det ville i øvrigt være ekstra besværligt at lave arbejdet fra Danmark. Vores hjem er hernede."

Glade for at også andre blev

Hanne og Jens Erik Agerbo har været missionærer for LM i Tanzania ad to

"Vi føler ikke, at vi har et hjem andre steder end her i Dar es Salaam," siger Hanne og Jens Erik Agerbo.

omgange. I denne omgang har de været udsendt siden 2019 som teamlederpar med base i Tanzanias største by Dar es Salaam. Her bor de på samme grund som missionærparret Vivi og Bent Houmaa Jørgensen, der også har valgt at blive i

landet.

"Vi er glade for, at også Vivi og Bent følte, at de skulle være her, for hvis vi var taget af sted, ville de have haft mere arbejde og modsat," siger han.

"Folk taler om, at vi skal komme hjem, men vi er

hjemme. Det kan alle ikke helt forstå. Vi føler ikke, at vi har et hjem andre steder end her i Dar es Salaam."

I øjeblikket har LM fire missionærpar og fire volontører i landet. De to bogvolontører har fået andre opgaver, da de i øjeblikket ikke kan køre ud i landet på opgaver for Soma Biblia. De fleste af LM's øvrige folk, der er tilbage i landet, kan arbejde stort set som normalt, siger teamlederen. De øvrige er rejst, fordi deres arbejdsopgaver stort set var forsvundet, eller fordi, de var særligt udsatte, siger Jens Erik Agerbo, der udtrykker stor forståelse for deres valg.

Afstand i stedet for håndtryk

Antallet af coronasmittede vokser dagligt i Tanzania,

der ligesom mange andre lande syd for Sahara er en række uger efter udviklingen i Europa. Alle landets skoler har dog været lukket ned i over en måned. Det betyder, at også bibelskolen i Ilambilole er lukket, såvel som den kristne skole Hopac i Dar es Salaam, som LM flere gange har benyttet.

"Busserne tager ikke flere med, end der er siddepladser, og vi ser folk i gadebilledet med mundbind. Folk holder afstand. De steder, hvor man normalt giver hånd, gør man det ikke længere. Der er ingen berøring," siger Jens Erik Agerbo, der understreger, at han og LM's øvrige folk har det godt.

Mærker ikke meget til det endnu

"Vi mærker i princippet ikke

meget til det, andet end når vi skal hen et sted, hvor der er mange mennesker. Så står der en og kigger på, at vi vasker vores hænder, og vi får målt vores temperatur på panden. Man kan hurtigt få målt temperaturen fire gange på en dag."

Blandt ændringerne er også, at Soma Biblias medarbejdere ikke kan komme ud og sælge bibler og bøger som normalt, fordi man har valgt ikke at sælge i kirker i øjeblikket, selv om kirkerne stadig holder gudstjenester.

"Vi føler os slet ikke i fare. Situationen er en lille smule sværere, fordi vi har familie og venner i Danmark, som vi savner, og som savner os i denne tid. Og så er vi selvfølgelig usikre på, hvilken hjælp vi kan få, hvis der kommer et virkelig stort udbrud."

Vi har en enorm ro i, at Gud vil have os her

Vi føler os ikke utrygge, men vi tager vores forholdsregler, siger missionærpar, der er blevet i Cambodja

"Christina og jeg er overbevist om, at Gud vil have os her. Vi har en enorm ro i det. Det handler blandt andet om, at vi er hjemme her. Hvis vi tog til Danmark, ville vi ikke være hjemme. Men det handler primært om, at Guds kald til os til at være i Cambodja fortsat er der."

Sådan siger Kent Kjær Andersen, der sammen med sin hustru Christina og parrets fire børn er blevet i Cambodja, efter at flere af LM's folk i landet er rejst. Parret er LM's eneste udsendte i Phnom Penh, mens Dina Burgdorf og Henrik Borch Jacobsen er de eneste LM-folk i Siem Reap.

Mere bange for at miste job end for sygdom

Phnom Penh er hjemsted for over to millioner mennesker, men byens travle gader er i øjeblikkets stille:

"Jeg plejer at sige, at hvis man kan køre til lufthavnen fra dér, hvor vi bor, på 25 minutter, så er der absolut

ingen trafik. Normalt beregner jeg en time. Men da jeg for et par uger siden kørte til lufthavnen med missionærfamilien Monica og Simon Kronborg tog turen 13 minutter," fortæller Kent Kjær Andersen med et smil.

Ligesom Andersen-familien bevæger kun få mennesker sig udenfor. Skal man handle, foregår det med maske, og man skal spritte hænder af og have målt temperatur, inden man kommer ind i butikken.

Mange i turistindustrien har mistet deres arbejde, men landets fabrikker er stadig åbne.

"Der er mange, der er mere bange for at miste deres arbejde end for at blive syge. For det vil have meget alvorlige konsekvenser især for dem, der bor til leje eller må leve fra dag til dag."

Glade for at kunne møde lokale

Daughters of Cambodia, hvor Christina arbejder, er

stadig åbent, omend de har opsagt lejermålet i deres besøgscenter, hvor turister og andre kan købe de ting, Daughters' klienter fremstiller.

"Der er ikke meget arbejde for klienterne, når de ikke kan sælge produkterne, de fremstiller, men arbejdet fortsætter. I forvejen er Daughters økonomisk presset, og det skaber selvfølgelig et ekstra pres, at man ikke kan sælge produkterne, men har valgt at beholde alle ansatte."

Parret er dog glade for, at Christina stadig kan komme ud og møde de cambodjane, der er på Daughters, ligesom Kent nyder at kunne tage hen på Phnom Penh Bible School, hvor han er lærer, og se kollegerne.

"Skolen er lukket, og vi ved ikke, hvornår vi kan komme i gang igen. Nogle af eleverne har ikke adgang til internet eller har kun adgang til dårligt internet. Ikke alle har en smartphone eller en com-

Et stort skilt om covid-19 over en af de gader i Phnom Penh, der normalt er stærkt trafikeret.

puter, så undervisningen er udfordret," siger Kent, der i stedet er gået i gang med en række andre projekter – blandt andet vedrørende skolens bibliotek.

Andre muligheder for familien

Mange er i øjeblikket på vagt over for vesterlændinge i Cambodja. Det var nemlig i første omgang særligt tu-

risten fra Vesten, der bragte coronavirus ind i landet.

"Vi føler os ikke utrygge, selv om folk jo ikke kan se på os, at vi bor her fast. Men vi tager vores forholdsregler," siger Kent.

Corona-tiden giver dog andre muligheder for parret, der skiftes til at hjemmeskole parrets fire børn, der alle er hjemme.

"Vi har en lille grøn park

her. Jeg har ikke set en større park i Phnom Penh, men vi har en lille en, og det er en glæde for os at komme derned. Vi begynder hver dag med at gå derned klokken 6.30, hvor der ikke er nogen mennesker. Vi holder andagt sammen og synger sammen. Der er nogle muligheder, som der ikke er til hverdag, hvor vi skal skynde os ud ad døren." *n/m*

TEMA

For mig var det rigtigt at blive

Gud viste ikke vej ved at skrive på væggen, men jeg stoler på, at han har en vej igennem det

Line Brink Kristensen med børn fra børnehjemmet.

AF LINE BRINK KRISTENSEN
VOLONTØR I IRINGA, TANZANIA

Lige siden jeg første gang fik muligheden for at tage til Danmark, har jeg haft en følelse af, at jeg ikke var færdig med at være her endnu.

Da først corona-virusen kom til Tanzania, og vi fik valget om at tage til Danmark, tænkte jeg meget på, om jeg skulle vælge at tage til Danmark tidligere end først planlagt. Flere af mine venner og familie stillede spørgsmål ved, om det var rigtigt af mig at blive i Tanzania. Jeg bad Gud om at vejlede mig og vise mig, hvad jeg skulle.

Som det ofte er, når Gud viser vej, blev det ikke skrevet på væggen, hvad jeg skulle. Men da både vores kontakmissionærer og tre andre volontører valgte at blive, følte jeg, at det var et tegn på, at jeg også skulle blive.

Mine opgaver er blevet ændret mange gange! Alle skolerne i Tanzania er lukket – også den internationale skole, hvor missionærernes tre ældste børn går. Derfor har vi fået til opgave at undervise dem. Bogvolontørerne Simon og Marc er kommet til Iringa og hjælper til med praktiske opgaver, da de ikke havde

mere arbejde i Soma Biblia på grund af coronavirusen. Vores plan var herefter, at de skulle undervise børnene to dage om ugen, sådan at Stine og jeg havde mulighed for igen at komme på børnehjemmet, men fra den 23. april og tre uger frem er vi, sammen med nogle af de andre medarbejdere, blevet bedt om at blive væk fra børnehjemmet, for at sikre at der ikke kommer virus dertil.

Jeg er meget glad og taknemmelig for at have fået muligheden for at blive her. Når jeg tænker på de volontører, der har været nødt til at rejse hjem – de tyske og italienske volontører, et par af mine venner, der var udsendt af BDM til Tanzania og volontørerne i Cambodja – undrer jeg mig over, hvorfor netop jeg har fået lov at blive.

For nogle kan det måske virke helt vanvittigt, at jeg ikke valgte at rejse til Danmark på samme tid som nogle af de andre missionærer og volontører, men for os var det den rigtige beslutning.

Lige nu ved jeg ikke, hvad der skal ske i morgen, det ved kun Gud. Jeg må stole på, at han har styr på det, og at hvis han vil det, skal jeg blive her til vores kontrakt slutter i juni.

Taknemmelig for ekstra uge

Heidi Linde Pedersens afsked med volontøropgaverne i Cambodja skete ad to omgange

AF KAJA LAUTERBACH

Heidi Linde Pedersen var volontør i Phnom Penh, hvor hun arbejdede i børnehaven på Daughters of Cambodia, der hjælper prostituerede kvinder, da de fik en e-mail fra LM's ledelse om, at de på grund af coronasituationen gerne måtte tage hjem, hvis de ville.

På det tidspunkt var hun og Laura, som hun var volontør sammen med, i frivillig karantæne efter en tur til Vietnam. De andre fire LM-volontører i Cambodja valgte at tage hjem. Heidi kunne dog slet ikke finde fred i at tage af sted og valgte derfor at blive.

Gud gav fred

Få dage senere fik hun imidlertid en ny mail fra LM's ledelse om, at hun skulle rejse, hvis hendes kontakmissionær valgte at rejse. Det ønskede de, og det blev nogle

HEIDI LINDE PEDERSEN ►► Gud gav mig fred i, at jeg skulle blive, og efterfølgende i, at nu gik turen hjem

Volontør Heidi Linde Pedersen holdt tegne- og maleworkshop med en lille gruppe børn i børnehaven på Daughter of Cambodia.

hektiske dage, før de fandt en flyafgang.

"Denne gang havde jeg meget mere fred i at skulle hjem end en uge tidligere," siger Heidi fra sine forældres hus i Astrup.

"Jeg ville rigtig gerne have fortsat, men det var ikke muligt nu. Jeg er meget

taknemmelig for den ekstra uge, der gjorde, at jeg var lidt mere parat."

Børnehaven var i mellemtiden blevet lukket, og hun havde fået tid til at tage afsked med både lokale venner og kolleger og med de missionærer, der valgte at blive. Laura og hun havde også

længe talt om, at de gerne ville gøre ordentligt rent i børnehaven, og det fik hun gjort i løbet af den uge.

"Gud gav mig fred i, at jeg skulle blive, og efterfølgende i, at nu gik turen hjem," siger Heidi, der håber at kunne komme tilbage til Cambodja en dag.

LM's anbefaling bekræftede beslutning

Malene og Frederik Wind turde ikke satse på, at flysituationen i verden ville blive så meget bedre, at de kunne komme hjem i juni

Fire af LM's volontører i Cambodja besluttede at tage tilbage til Danmark allerede midt i marts. To af dem var Malene og Frederik Wind, der i godt et halvt år havde givet engelskundervisning til børn og unge i samarbejde med Church of Slem Reap.

Det arbejde var imidlertid stoppet, og i stedet hjemmeskolede de missionærbørn.

Frederik fortæller, at det egentlig mest var reaktioner fra Danmark, der fik dem til at overveje, om de skulle tage hjem. På det tidspunkt var situationen nemlig mere alvorligt i Danmark end i Cambodja.

"Vi var ikke så bange for smitte i Cambodja, men den usikre flysituation i verden gjorde, at vi valgte, at vi gerne ville hjem. Min kone, Malene, skulle hjem og være

Frederik Wind holdt andagt på LM's kollegier i Slem Reap. De fleste af de studerende er i dag taget hjem, da universiteterne er lukket på grund af coronasituationen.

klar til studiestart senere på sommeren," siger han.

"Det var en rigtig træls beslutning, og hvis vi kunne have været sikre på, at komme hjem til juni, tror jeg, at vi havde valgt at blive, til det var stilnet af. Det turde vi bare ikke satse på."

En uge senere anbefalede LM's ledelse, at missionærer og volontører tog tilbage til Danmark.

"Det blev for os en bekræftelse på, at vi havde taget den rigtige beslutning. I første omgang havde det nemlig været lidt som at gå imod

vores mavefornemmelse," siger Frederik.

Kunne være meget værre Frederik og Malene bor hos hans forældre, og efter 14 dages karantæne er han tilbage i det job, han havde, før de rejste ud som volontører.

"Vi vidste godt, at hverdagen i Danmark ikke ville blive nem, men det er som et skridt tilbage i udviklingen. På grund af coronaen er her heller ikke noget kristent fællesskab at træde ind i," siger Frederik og tilføjer, at det dog kunne være meget værre.

Det sværeste er dog savnet efter vennerne i Cambodja, som de ikke nåede at tage ordentlig afsked med.

"Vi var slet ikke begyndt på afslutningen endnu. Der var jo tre måneder tilbage af vores volontørtid." *KL*

KIRKE ▶

BIRGIT RAHBEK ▶▶ Alle skal kunne få en bibel. Hvis en kunde gerne vil have en, men ikke har mange penge, skal vedkommende kun betale porto

Antikvar-boghandel har fokus på kristne bøger

De antikvariske bøger fra den nedlagte Bethesdas Boghandel i København er nu tilgængelige i en webshop. Det betyder, at flere kunder har mulighed for at finde dem

AF KAJA LAUTERBACH

Sidste år lukkede Bethesdas Boghandel i København. Den sidste weekend holdt butikken et stort udsalg, og alligevel var der cirka 20.000 bøger tilbage. De er nu kommet til Vildbjerg ved Herning, hvor de indgår i sortimentet hos "Rahbeks Antikvariat - Med speciale i kristne bøger".

"Heldigvis kunne jeg overtage bøgerne. Jeg kunne simpelthen ikke leve med, hvis så mange bøger skulle destrueres," siger Birgit Rahbek, der ejer Rahbeks Antikvariat.

Hun gav et bud og fik mulighed for at købe restlageret, fordi hun gerne ville have det hele. Der var både antikvariske bøger, men også nye bøger fra forskellige forlag.

Stort salg i webbutik

Rahbeks Antikvariat blev etableret i juni 2017 efter køb af bøgerne fra Ikast kristne Antikvariat (bogsvend.dk).

"Jeg læste, at Bog-Svend ønskede at afhænde sin forretning, og syntes, det lød spændende," fortæller Birgit Rahbek, der altid har holdt af bøger, og som har været bogsælger i Indre Mission i over 20 år.

Hendes mand mistede kort efter sit job ved en fyrringsrunde og blev fritstil-

Birgit Rahbek blandt nogle af de 50.000 bøger, som Rahbeks Antikvariat indeholder.

let. Mellem jobsøgning og samtaler brugte han tiden på at bygge reoler og lave hjemmeside.

"To uger før hans fritstillingsperiode udløb, fik han nyt job, så det var planlagt til os," siger hun.

Rahbeks Antikvariat omfatter omkring 50.000 bøger, og med tiden bliver de alle at finde på butikkens hjemmeside bog-rahbek.dk/. Birgit Rahbek fortæller, at 95 procent af salget foregår via nettet, men at enkelte kunder, som ikke er så glade for at handle i en webbutik, ringer eller skriver en mail i stedet.

Birgit er 59 år, og ved siden af antikvariatet er hun familie- og psykoterapeut, og har et vikarjob. Hun forestiller sig, at antikvariatet kan give et supplement til hendes pension til den tid. Endnu er der dog ikke den store fortjeneste, men det skyldes blandt andet, at de lejede et lokale til lager, da hun overtog bøgerne fra Bethesdas Boghandel.

Forsøgsvis vil hun holde åbent en dag om ugen i det lejede lokale, men måske skal det kun være lager.

Kunder fra flere lande

Bethesdas Boghandel lå i hjertet af København, og kunderne kunne gå lige ind fra gaden og se på bøgerne, men faktisk er kundefundlaget større nu, hvor bøgerne befinder sig i Vestjylland, mener Birgit Rahbek:

"Nu ligger de nemlig på internettet, hvor alle kan søge på dem. Vi har kunder fra hele Danmark og også fra Canada, Grønland, Færøerne, England, Norge og Sverige."

Hun var knap startet op, før der begyndte at komme bestillinger, og hun sender

flere pakker af sted hver dag – og det er meget forskelligt, hvad kunderne køber.

"Nogle går efter gamle bøger med gotisk skrift, andre håber på, at en ny bog allerede er blevet antikvarisk, så de måske kan få den lidt billigere," siger hun og citerer Bog-Svends definition på en antikvarisk bog:

"En antikvarisk bog er en bog, der har været solgt før." Priserne i Rahbeks Antikvariat er højere end i genbrugsforretninger, men her kan de også få den service, at de altid er velkommen til at spørge efter en bestemt bog, som Birgit Rahbek så prøver at finde til dem.

Andre genrer øger salg

Kristne bøger er hovedsa-

gen hos Rahbeks Antikvariat, men de forhandler også andre genrer. Det kan for eksempel være biografier, egnshistorie og anden verdenskrig.

Det er der to grunde til, forklarer Birgit Rahbek. "Der er behov for at fokusere på de kristne bøger, da andre genrer er lettere at finde antikvarisk. På den anden side giver det en større søgeflade, at vi også har de andre bøger, og det betyder måske, at nogle får lyst til at købe en bibel eller en kristen bog," siger hun.

På samme måde må prisen aldrig være afgørende for, om en kunde kan få en bibel. "Alle skal kunne få en bibel. Hvis en kunde gerne vil

have en, men ikke har mange penge, skal vedkommende kun betale porto," siger Birgit Rahbek og fortæller, at hun altid gemmer nogle stykker af for eksempel Gideoniternes bibel, så hun har nogle af dele ud af. På samme måde har hun en kasse med gratis bibler med, hvis hun er med til messe eller gadesalg.

Bøger med sjæl
Mange af de antikvariske bøger har krøllede sider, understregninger og bemærkninger i marginen. Men de bliver købt alligevel, og det overrasker Birgit Rahbek:

"En del kunder siger faktisk, at de er mere værd end nye bøger. De godt brugte bøger har sjæl, og netop det, at man kan se, at de har været læst og brugt, viser, at indholdet er godt, og at man kan hente inspiration i dem.

Markedet for papirbøger er presset af e-bøger og lydbøger, men Birgit Rahbek tror ikke, at bøger forsvinder helt.

"Nogle ting er gode at læse på nettet eller at høre. Jeg hører også selv en del romaner som lydbøger, mens jeg cykler eller arbejder i haven," siger hun.

"Men en bog, som man bliver klogere af, skal jeg have på papir. Man siger jo også, at indlæringen er bedre, hvis man læser på papir frem for på en skærm."

PRIVATFOTO

Flod oversvømmer gammelt LM-område

Furua-floden, der løber igennem LM's gamle missionsområde Ulanga i Tanzania, har skiftet løb og afskåret et stort område for biltransport.

Floden har således afskåret de gamle LM-steder distrikthospitalet Lugala og missionsstationen Tumaini, hvor der i dag er bibelskole og skole for de ældste elever, samt den nærliggende landsby Malinyi og en række andre landsbyer, huse og marker.

Det kan blive svært at få varer og diesel ind i områ-

det. Området har samtidig en stor produktion af ris, som det kan blive svært at få ud af området.

Det var Furua-floden, der i 1957 oversvømmede LM's missionsstation i det gamle Kipingo, hvor Niels Thygesen var leder.

LM's missionær Flemming Hansen, der i flere omgange har været i området de senere år, fortæller, at det er meget alvorligt for lokalområdet:

"Pastor Moses Nwaka, der tidligere var vicebiskop og nu leder Tumaini-centeret,

siger, at ingen af de gamle kan huske noget lignende. Det er med andre ord ifølge

ham værre end på Thygesens tid."

nlm

Bibelen 2020 uden Israel

Den nye nudanske bibeloversættelse fra Bibelselskabet *Bibelen 2020* er kommet i modvind, efter at tidligere formand for Ordet og Israel Jan Frost i en video på YouTube har kritiseret oversættelsen for at omskrive og udelade ordet Israel. I videoen, der i skrivende stund er set over 9.600 gange, beskriver Jan Frost, hvordan navnet Israel enten er blevet til "jøderne" eller helt udeladt i Det nye Testamente. Dermed fjernes sammenhængen mellem det bibelske Israel og det moderne Israel, mener han.

Også i Det gamle Testamente er navnet Israel omskrevet. Flere steder i Salmernes Bbog er "Israel" blevet til "os" – en oversættelse som Ordet og Israels generalsekretær Ole Andersen i *Kristeligt Dagblad* kalder for censur og erstatningsteologi.

Bibelselskabet har i en artikel på deres hjemmeside svaret, at man har oversat Israel til "jøderne", fordi de ikke-vante læsere ikke forstår, at navnet Israel både kan henvise til et land og et folk. De svarer dog ikke på, hvorfor navnet Israel er udeladt flere steder.

nlm

Søhøjlandets Kirke søger ledende præst

Levende og engageret menighed i Silkeborg-området søger inspirerende forkynder og hyrde til fuldtidsstilling som vores præst.

Mød kirken og læs hele jobopslaget på shkirke.dk

Jakobs Blomsterforum

Farverivej 8, Skjern, 97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Volontør

Randers LMBU søger en volontør m/k til en 20%-stilling. Løn: 4000,- pr. md. Opgaver i teenklub, socialt og efter dine evner, nådegaver og ideer.

Se randerskirken.dk

Pædagog/lærer søges til barselsvikariat

Se mere på www.økf.dk

Ølgod Kristne Friskole

NY PRÆST SØGES

LM Kirken Herning er en aktiv menighed, der søger en præst med tiltrædelse pr 1/10.

Er det dig, der vil involvere dig i menighedens liv og brænder for og lever i evangeliet, så søg stillingen hos os. Ansøgningsfrist d.12/6.

Læs mere på www.lmkirken-herning.dk

Frederiksborg Apotek

Slotsgade 26, 3400 Hillerød
Tlf. 48 26 56 00
apoteker Troels Ingemann
www.frederiksborg-apotek.dk

Åbent alle dage i året kl. 8-21

Er du vores nye projektleder?

Luthersk Missions Børn & Unge søger projektleder til materialeudvikling. Formålet med stillingen er at udvikle og producere kristent undervisningsmateriale til børn, juniorer og teenagere.

Vi søger:

- 1 projektleder til LMBU
- Fuldtidsstilling på 37 timer
- Projektperiode 1. august 2020 til 31. december 2023
- Ansættelse med hjemmearbejdsplads

Yderligere information om stillingen kan fås på lmbu.dk eller ved henvendelse til landsleder Lars Larsen på lars@lmbu.dk

Ansøgning sendes pr. mail til landslederen senest 28. maj kl. 12. Jobsamtaler foregår i Odense eller København 4. juni og 18. juni.

EVANGELISERING OG MENIGHEDSARBEJDE I PERU

LM søger en missionær til evangelisering, undervisning og menighedsarbejde i Peru. Formålet med arbejdet er at være med til at opbygge den lutherske kirke i Peru og støtte kirken i at nå længere ud med evangeliet.

Mulige opgaver:

- Nybrudsarbejde
- Menighedsudvikling
- Forkyndelse og bibelundervisning
- Diakonale projekter

Læs mere om jobbet på dlm.dk/job/missionaer. Eller kontakt missionskonsulent Kristine Ballantyne på kb@dlm.dk.

UDFORDRER OG OPMUNTRER TIL AT VÆRE DISCIPEL

JEFF VANDERSTELT
Når Jesus fylder

Om at være Jesu disciple i det helt almindelige hverdagsliv
LogosMedia | 224 sider | 199,95 kr.

Inspirerer, udfordrer og opmuntrer læseren til at være discipel og leve med Jesus 24-7.
»Bevægende og trosstyrkende beretninger.«
TRO & MISSION

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

STILLINGS OPSLAG

Vi søger en lærer pr. 1. august 2020 i et års barselsvikariat, som har hjerte, lyst og energi til at arbejde med vores målgruppe af specialelever, som er fagligt og/eller socialt udfordret. Vi er en eksamensfri efterskole.

Vores ønske til dig er, at du kan indgå i lærerteams i nogle af fagene dansk, engelsk og matematik, eventuelt madlavning og værksted samt andre valgfag.

Vi arbejder med en anerkendende tilgang til børn, forældre og kollegaer.

Vores kristne værdigrundlag og menneskesyn præger vores hverdag.

Se mere om skolen på: www.sdrborkefterskole.dk
Ansættelse efter gældende overenskomst mellem Finansministeriet og LC
Ansøgningsfrist 15/5-2020 på mail: info@sdrborkefterskole.dk

TO LÆRERE SØGES

Vil du være med til at sætte VÆRDIFULDE SPOR?

Haderslev Kristne Friskole søger to lærere pr. 1. august

Se mere på haderslevkristnefriskole.dk

penta byg als
HOVED- OG TALENTPREISER

pentabyg.dk

MORTEN MEINER ►► Hvis man kan lide rockmusik, er her virkelig noget at hente, rent musikalsk

Fantastisk musik – men tekstdelen er utydelig

CD-ANMELDELSE
AF MORTEN MEINER
SOGNEPRÆST

Subculture:
Things on our mind
Mantik Music 2019

Digital udgivelse

Det københavnske band SubCulture har begået deres første album efter at have lagt ud med et par EP'er og en håndfuld singler. Albummet findes ikke i fysisk form, men kan købes eller streames online. Så jeg smuttede en tur ind på Spotify.

Det første, jeg tænkte, så snart jeg havde trykket på play-knappen, var: "Wow, hvor er det fedt!" Her er tale om nogle yderst kompetente musikere. Hvor er det tight, og hvor er forsanger Jakob Wredstrøm fra naturens side dog velsignet med en vidunderlig stemme. Sikke dog en klang!

Hvis man kan lide rockmusik, er her virkelig noget at hente, rent musikalsk.

Stilmæssigt er det næsten klassisk rock, der bringer mindelser om Dizzy Mizz Lizzy, men med en flot up-to-date sound af mere elektronisk tilsnit. Sangene brydes af og til af stemningsfulde elektroniske lyd-kollager

De fleste af sangene er ud over stepperne, men der er også enkelte mere eftertænksomme sange, som den smukke ballade *Thank You*. Man fristes til at sige: "tak for den!"

MEN ... for der er et alvorligt "men": Det er meget vanskeligt at høre teksten. Faktisk skulle jeg helt hen til omkvædet i albummets fjerde sang (omtalte *Thank You*), før det lykkedes mig at høre en tekst, der var mere end brudstykker.

Problemet ligger delvist i mixet: Vokalen ligger ganske vist fint i midten, men det er, som om den så at sige kapsles inde af den øvrige instrumentering. Desværre er det en generel tendens i megen nutidig musik. Det er da også en ganske udmærket strategi, hvis man ønsker at skjule, at tekster-

ne er en gang intetsigende bras, som ikke har noget som helst på hjerte.

Men det er jo netop *ikke* tilfældet med SubCulture. Når man i ny og næ kan høre, hvad der bliver sunget, er det tydeligt, at tekstfatterne Jakob Wredstrøm og Jakob Dencker virkelig *har* noget på hjerte. De vil gerne sige mig noget. Det lykkes bare ikke, når teksten drukner.

Hvis man endelig *vil* synge på engelsk – og det er da o.k. – ville det være velgørende, hvis man kunne få

teksterne leveret på skrift. Jeg fandt desværre ikke noget på bandets hjemmeside.

Og så bør Wredstrøm i den grad arbejde med sin udtale, især når man vælger at lægge så meget delay på vokalen. Under lytningen kom jeg til at tænke på film med Mads Mikkelsen, når han er værst (med mumleriet, altså).

Det er ærgerligt, for hvor er det dog god musik. Men jeg vil glæde mig til næste udgivelse. Især hvis SubCulture til den tid har fået styr på tekstdelen.

Synspunkt er spalten, hvor læserne kan komme til orde og er dermed alene udtryk for skribentens egen holdning. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte indlæg, der fylder mere end 2.000 anslag inklusive mellemrum.

SYNSPUNKT ►

Kan LM være medlem af det økumeniske Evangelisk Alliance?

AF CARSTEN P. LORENTSEN
FREDENSBORG

På grund af corona-epidemien Inviterede Evangelisk Alliance den 29.03.20 til fælles bededag sammen med biskop Peter Fischer-Møller og den katolske biskop Czeslaw Kozon. EA ser sig selv som evangelisk og på Lausannepagtens grundlag.

Fischer-Møller er kendt som klimaaktivist – men er han kendt som bibeltro og forsvarer af evangelisk kristendom? Kozon repræsenterer pavestolen i Rom. Han deltager ikke som en neu-

tral, from kristen.

I den romersk katolske kirke er aflad for afdøde i Skærsilden et hovedpunkt. Her bedes til kirkens helgener, den syndfri Jomfru Maria og Kristus – og deres overskud af fortjenester renser synderen og hjælper ham væk fra Skærsilden til Himmelen. Evangeliske kristne synger derimod: "Gennem Jesu kors er alt betalt. Min synd og skyld har han udslettet ved sit blod." (SOS nummer 368)

I Romerkirken er alterets sakramente, messen, både sakramente og offer. Her sker en forvandling af brød og vin til Jesu legeme

og blod. Dette bæres frem af præsten dagligt som et ublodigt takke- og sonoffer over for Gud. Bibelen siger derimod: Jesus bragte sig selv som sonoffer en gang for alle (Hebr 7,27). Har pavens virkelig forkastet messeofferet og underskrevet Lausannepagten?

På EA's hjemmeside ligger en bønnebog med en overraskende stor del skrevet af katolikker. Herunder Teresa af Ávila. Hun er en del af den katolske reformation over for evangelisk kristendom. Hvor er Bibelen bønner, Salmernes bog, Luther, Gerhard, Kingo, Brorson, Grundtvig, Rose-

nius, Lina Sandell? Bønner fra andagtsbøger af Bo Giertz, Hanne og Flemming Frøkjær-Jensen? Hvor er den evangeliske arv?

En epidemi har ramt vort folk og verden. Der er grund til megen bøn til Gud om beskyttelse i nødens stund. Kristne kan med god samvittighed bede sammen som enkeltpersoner på tværs af kirkeskel, så længe Kristi forsoning *alene* er grundlaget.

En læreopløsende økumenisk pandemi har ramt Evangelisk Alliance. Der er stor smitterisiko. Det bør overvejes, om LM skal udtræde af Evangelisk Alliance.

LEDER ►

En tid til at vågne

PÅ UNDER ET halvt år har verden ændret sig i en grad, der vil blive husket i generationer. En verdensomspændende pandemi og samfund, der bliver lukket, har sammen med historisk lave oliepriser ført til afskedigelser og konkurser over hele verden. Hjælpepakker på svimlende summer vedtages på rekordtid i verdens parlamenter. Statsministre og regenter taler over alverdens tv-skærme for at opfordre befolkningerne til at overholde sundhedsmyndighedernes anbefalinger.

DET ER EN storm af endetidslimensioner, der har ramt verden. Vi ved ikke, hvornår Gud har sat et punktum for denne tidsalder, men vi ved, at de sidste tider blandt meget andet skal være karakteriseret af ufred, naturkatastrofer, had mod Israel, kristendomsfølgelser, mangel på mad og sygdom. Er den tid nu? Vores tid er virkelig karakteriseret af disse ting, men Bibelen vidner om mange ting, der stadig skal opfyldes, før Kristus kommer. Bibelens vidnesbyrd om endetidens katastrofer er langt mere voldsomme end det bølgeskvalp, som verden oplever i denne tid.

Men det er tankevækkende, hvor hurtigt alt det, vi kender, kan forandre sig. Coronatiden har forhåbentlig rusket op i os, der gik rundt med en fornemmelse af, at alt ville fortsætte som det plejer i generationer. I os, der måske nok mente, at Jesus snart kommer, men at der nok gik nogle årtier endnu. I os, der troede, vi med lethed kunne planlægge fremtiden. På ingen tid er korthuset brast sammen.

Vi ser, at verden meget hurtigt kan forandre sig ned i selv de mindste detaljer med en usikker fremtid til følge for os alle.

INGEN VED, HVORNÅR Jesus igen sætter sin fod på Ollebjerget og træder synligt frem, men coronatiden minder os om, at den dag kommer, og at den kan komme hurtigt. Denne verdens tidsalder lakker mod enden. Den tid, vi lever i nu, kan blive til en vækkelssens tid for den, der engang hørte og tog imod, men som med tiden er døset hen. Det kan blive en tid for Guds kirke til besindelse på kaldet til udholdenhed i troen og i tjenesten. Det kan blive en påmindelsens tid om, hvad der egentlig betyder noget i den tidshorisont, som er længere end et menneskeliv.

Nicklas Lautrup-Meiner
ansv. redaktør

tro &
mission
inspiration | nærvær | holdning

FIND MERE ONLINE ▶

Online gudstjenester

Find dem, og vær med kl. 10.30 på norea.dk eller tilliv.dk.
 3. maj: prædikant Svend Åge Jacobsen
 10. maj: prædikant Mads Kofoed-Hessellund
 17. maj: prædikant Steffen Juul Pedersen

Inspiration til læsestof

På LM's hjemmeside kan man finde anmeldelser af mange bøger, som er udgivet de senere år. Der er også anmeldelser af en del nyere musikudgivelser.

dlm.dk/anmeldelser

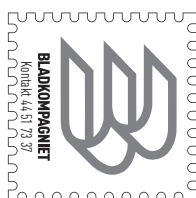
Stærkere end corona

24/04/2020 | SØREN SKOVGAARD SØRENSEN, GENERALSEKRETÆR

Hele verden har ændret sig på få måneder på en måde, som vil blive skrevet i historiebøgerne. Danskerne mister jobs, mister deres kære, og ingen af os ved, hvad næste måned vil bringe. I hele verden er der oven i pandemien tilføjet firmalukninger og tårnhøj arbejdsløshed samt ollekrise. Men som kristne har vi et håb at klynge os til, der ikke handler om at gå fri af sygdom og død, men at komme igennem det. Vi har et budskab at bringe, som ikke handler om ...

dlm.dk/blog

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

▶ Bibelen fortæller ikke mange detaljer om, hvordan den der er på den anden side af døden. Men det, den siger, er nok til at give trøst og håb

Ole Solgaard

2

FOTO: PAUL HØEG

LM's internationale folk og corona: Mange af de opgaver, medarbejderne i LM's internationale missionsarbejde har, er på vægeblus. Cirka halvdelen har valgt at blive i missionslandene, og den anden halvdel har valgt at rejse til Danmark. Læs deres personlige fortællinger

6-8

LM's regnskab for 2019 viser et lille overskud. Mange af penge kommer fra LUMI genbrug

4

Franske Afarin kom til Danmark i 2019. Ved at tolke ved kurser i kristendom spirede troen frem hos hende selv

3

Lilian og Daniel Sundgaard har fortalt på skens beretninger med DUPLO-figurer i små videoer på YouTube

5